

Kangasalan Kesäkartanossa pidetään

PAAVOLAISTEN SUKUSEURA R.Y:N SUKUUJHLA

Lauantaina 3.7.1982

Ilmoittautuminen, minkä yhteydessä suoritetaan majoitus ja ruokailumaksut

TULOKAHVIIT

Tervetuloa

Karjalaisten laulu

Musiikkia

Kangasalan historiasta

Hämäläisten laulu

Kaikenlaista

Yksinlaulua

yhteislauluna

Kauko Viitamäki

Raija Matinoli

yhteislauluna

lapsilta

Ilkka Paavolainen

Klo 17.00

RUOKAILU

Suvun esimiehen tervehdys

Diasarja sukukokouksesta

Yhteislaulua

Vapaa sana

ohjelmaloja kaikenikäisiltä

Tanssia ym.

Klo 20.00

ILTAKAHI

Jatkamme yhdessäoloa vaikka lintutanssilla ja muulla mukavalla

SUKUKOKOUS

Sunnuntaina 4.7.1982

Klo 9.00

Aamupala

Hartaushetki

SUKUKOKOUS

Ruokailu, pitopöytä

Kangasalan seurakunnan edustaja

Klo 13.30

Kuten sukulehdessä n:o 5 mainittiin on ruokailujen hinta koko ajalta 100,-/hengeltä, alle 12 v. 50,-/henkilö ja alle 5 v. 25,-/henkilö. Vain yhden päivän tilaisuuksiin osallistuvilta hinta puolitetaan.

Hintaan sisältyy: lauantain tulokahvi, ruokailu ja iltakahvi sekä sunnuntain tukeva aamupala ja pitopöytä.

Majoitus: 2-4 hengen huoneissa. Yöpymismaksu 45-55,-/henkilö. Hintaan kuuluu liinavaatteet talosta.

Saunomiseen ja uimiseen mahdollisuus lauantaina klo 10.00 alkaen. Sukuseura maksaa saunanlämmityksen.

Ilmoittautumiset osallistumisesta ja halutaanko majoitus Kesäkartanosta sekä henkilö-
Tuvusta pyydetään lähettämään kirjeitse 15.6.1982 mennessä osoitteella:
Reino Paavolainen, Aleksis Kivenkatu 32 B 9, 33200 Tampere 20.

Mukana seuraa ohjelmirros Kangasalan Kesäkartanoon joka sijaitsee n. 22 kilometriä Tampereelta Sahalahden suuntaan. Tampereen linja-autoasemalta lähtee Yliisen Liikenteen autoja Sahalahdelle Pelisalmen kautta klo 9.40, 12.50, 14.35, joilla pääsee suoraan Kesäkartan portille. Tampereen Keskustorilta lähtee linja n:o 70 Kangasalan kirkolle n. 20 min. välein. (Pauun linja, Nokia-Tampere-Kangasala). Matka kestää n. 25 min. Kangasalan kirkolle, josta on saatavissa takeja Kesäkartanoon, jonne on matkaa noin 4 kilometriä.

Paavolaisten pitokartano
Vuotiaalla 1956

Paavolaisten Sukuseura ry.

JÄSEMILEHTI NRO 6

Huhtikuu 1982

Sisällys:

U. Asikainen: Helena Aatamintyttären isän suku (T2).....2-4

"Matti Monitoimiseksi" muisteli Lahja Vartola isäänsä.....5-6

J. Paavolainen: Sukumme vaiheita 1780-luvulla.....7-9

Vanhat kuvat kertovat. Laatinut Reino Paavolainen.....10-11

Toivo Paavolainen: Minun lapsuudestani.....12-14

Kutsu sukuseuran vuosikokoukseen.....13

P. Paavolainen: Rauta-aika.....15

Kutsu sukukokoukseen Kangasalla.....16

HELENA AATAMINTYTTÄREN ISÄN SUKU (T2)

Pietari Tuomaanpojan kuoltua keväällä 1753 hänen poikansa Matti Pietarinpoika avioitui vielä samana vuonna talollisen tyttären Helena Aatamintytär Mäkeläisen kanssa ja vihkiminen tapahtui 20.12.1753. Helena oli kotoisin saman Kivennavan pitäjään Holttilan kylästä tilalta n:o 2.

Mäkeläisen suku ei ollut alku-peräisiä kivennapalaisia vaan kuului yhtenä niihin uudisasukkaisiin, joita saapui pitkän sodan, ns. Ison Viinan (1700-1721), autioittamaan pitäjään. Pitäjään saapui Mäkeläisten sukua vain yksi perhe, joka otti haltuunsa tilan n:o 2 pienessä Holttilan kylässä ja asui perhe siellä jo vuonna 1729. Perheen muodostivat vanhemmat ja heidän kuusi lastaan. Esivanhempien tutkimuksien yhteydessä olen tähän mennessä kerännyt Mäkeläisistä seuraavat tiedot:

Kivennavan pit., Holttiila n:o 2
 Talollinen
 Olavi Erkinpoika Mäkeläinen
 Elossa vielä 1742 ei myöhemmin vihitty eikä noin 1700
 Vaimo Anna Josefintytär, synt. noin 1662, haudattu 9.5.1742 (80-vuotiaana)
 Lapsia (järjestys epävarma)

- Aatami Olavinpoika, talollinen isänsä jälkeen Holttilassa, kuollut rippikirjan mukaan 1748 (kuolinmerkinnät puuttuvat vuodelta 1746-48), vihitty noin 1728, luultavasti jo Kivennavalla, vaimo talollisen tytär Kivennavan Suurselän kylästä Helena Erkintytär Teronen. Hänenä käytetään eri yhteyksissä myös etunimeä Elin ja Elli, synt. noin 1707, kuollut 15.12.1766 (59-vuotiaana),

- Sofia Olavintytär, synt. noin 1705, kuollut 30.4.1767 Kivennavan Polviselän kylässä 62-vuotiaana loisen vaimona, vihitty noin 1728 luultavasti Kivennavalla, mies talollinen Kivennavan Polviselän kylästä Simo Heikinpoika Hölttä, synt. noin 1696, kuollut 15.11.1726 (79-vuotiaana). Kuolinikä lie-nee 13 vuotta liian korkea.

Vanhemmat Heikki Matinpoika Hölttä ja Elli Tapanintytär vihittiin Mäntyharjulla 5.7.1695,

- Beata Olavintytär, synt. noin 1706, kuollut 9.4.1764 (57-vuotiaana), vihittiin ensimmäisen kerran 30.11.1729 Kivennavan pitäjässä, mies talollinen Kivennavan Polviselän kylästä Heikki Heikinpoika Hölttä (Sofia-sisaren miehen veli)

synt. noin 1709, haudattu 4.5.1740 31-vuotiaana. Beata vihittiin toisen kerran noin 1740, mies loinen Lauri Mikonpoika Pullinen Polviselän kylästä, synt. noin 1716, kuollut 29.10.1754 (38-vuotiaana),

- Anna Olavintytär, synt. noin 1708, kuollut luultavasti Polviselällä, vihitty 30.11.1737 Kivennavalla, mies talollinen Kivennavan Joutselästä Elias Sakarinpoika Karhu, synt. noin 1706, kuollut 29.12.1758 (52-vuotiaana) Joutselässä,

- Josef Olavinpoika, talollinen Kivennavan Karvaisissa, synt. noin 1713, haudattu 8.12.1741 (28-vuotiaana), vihitty 30.11.1735 Kivennavalla, vaimo talollisen tytär Kivennavan Karvaisista Kristiina Martintytär Tirttunen synt. noin 1718, kuollut 9.11.1779 (61-vuotiaana) Kivennavan Joutselässä.

Kristiina vihittiin toisen kerran avioliittoon 7.8.1742 Kivennavalla, mies talollinen Kaarlo Hämmäinen Joutselästä, synt. noin 1710, kuollut 16.4.1757 (44-vuotiaana).

Yllä mainitun perheen vanhinpoika Aatami Olavinpoika ja hänen vaimonsa Helena Erkintytär ovat Helena Aatamintyttären

vanhemmat. Aatamalla ja Helellä oli ainakin seuraavat lapset:

- Josef Aataminpoika, talollinen kotonaan Holttilassa, synt. 16.7.1730 Kivennavan Holttilassa, kuoli 20.1.1787 (62-vuotiaana), vihitty ensimmäisen kerran n. 1750, vaimo Saara Yrjöntytär Paso, synt. noin 1728, kuollut 9.12.1779 (51-vuotiaana). Josef vihittiin toiseen avioliittoon 27.6.1780 Kivennavalla, vaimo leski Kivennavan Kukommäeltä Anna Heikintytär Torvi, synt. noin 1728 Ahjärvellä, kuollut 16.1.1803 Kukommäellä (70-vuotiaana loisena). Anna Heikintytär vihittiin kolmanteen avioliittoon 9.6.1790, mies loinen ja leski Kaarlo Veijalainen Kivennavan Pampalasta, synt. noin 1729, kuollut 27.5.1800 Pampalassa (71-vuotiaana loisena),

- Liisa Aatamintytär, synt. noin 1731 Kivennavan Holttilassa mainitaan rippikirjassa,

- Maria Aatamintytär, synt. 22.5.1733 Kivennavan Holttilassa, kuollut 12.1.1786 (52 vuotta, 2 kk, 1 pv. vanhana) Holttila n:o 1:ssä, vihitty 3.11.1751 Kivennavalla, mies talol-

linen Kivennavan Holttilassa Yrjö Aataminpoika Pitkänen synt. noin 1725, kuollut 2.4. 1787 (62-vuotiaana) Holttila n:o 1:ssä,

- Helena Aatamintytär, synt. noin 1734, kuollut 16.4.1789 (55-vuotiaana) Kivennavan Vuottaa n:o 3:ssa, vihitty 20.12. 1753 Kivennavalla, mies loisenpoika Kivennavan Kaukolempiälästä, myöhemmin talollinen Vuottaa n:o 3:ssa Matti Pietarinpoika Paavolainen, synt. 15.2.1732 Kivennavan Kaukolempiälässä, kuollut 10.12.1782 50-vuotiaana Vuottaa n:o 3:ssa,

- Beata Aatamintytär, kastettu 8.3.1741, haudattu 19.9.1742 1-vuotiaana.

Mistä sitten Mäkeläiset Kivennavalle saapuivat?

Tähän kysymykseen saamme ainakin viitteellisen vastauksen Kivennavan pitäjän vihittyjen luettelosta, jonka pitäminen aloitettiin vuonna 1729.

Samana vuonna vihittiin ja on merkitty luetteloon Helena Aatamintytär Mäkeläisen tädin, Beata Olavintyttären, vihkiminen. Pappi on kirjoittanut

morsiamen kotipaikaksi Holttilan kylän mutta olevan alkujaan Lappeen pitäjältä. Sulhasen kohdalle on merkitty Polviselän kylä ja syntymäpaikaksi Mäntyhärjun pitäjä. On siis ilmeistä, että Mäkeläiset ovat saapuneet Kivennavalle Lappeen pitäjältä.

Alkuperän selvittäminen vaatii näin ollen lisätutkimuksia.

Heti Ison Vihan jälkeen esiintyi naapuripitäjissä Muolassa ja Valkjärvellä muutamia Mäkeläisiä. Isän nimestä päätellen eivät näytetä olleen lähisukulaisia Holttilan Mäkeläisille.

Sukuseuran jäsenlehdessä n:o 2 sivulla 10-12 kirjoituksessa

"Suvun vaiheita" mainitaan, että Helena Aatamintyttären isä olisi asunut ainakin vuodesta 1760 Joutselan kylässä. Edellä esitetty selvitys osoittaa, että kysymyksessä voinut olla Helenan isä, joka kuoli jo 1748. Se Aatami, joka asui Joutselässä oli Helenan serkku, Aatami Josefipoika, joka syntyi 27.12.1738 Kivennavan Holttilassa ja kuoli loisena Kivennavan kirkolla 16.8.1803 (noin 62-vuotiaana).

Uolevi Asikainen T 69

"MATTI MONITOIMISEKSI" MUISTELEE LAHJA VARTOLA ISÄNSÄ..

Matti Antinpoika Paavolainen (1874-1946) on meille useimmitte tullut tunnetuksi sukuseuramme innokkaana perustajana, mutta silloin - vuonna 1936 - hän oli jo ikämies, jonka elämästä enin oli takanapäin. Pääosan elämästään Matti oli viettänyt lihakauppiaana Viipurissa, tarkemmin sanoen sen vireässä nuoressa kaupunginosassa, Loikkasessa, jossa häntietenkin oli perin tunnettu henkilö. Hän perusti perheen vuosisadan alussa solmieksaan vuonna 1901 avioliiton Anna Miakontytär Paavolaisen kanssa.

Mutta jo sitä ennen Matti Antinpojalla oli takanaan elämänvaihe, joka hyvin syvästi vaikutti hänen myöhempiin harrastuksiinsa. Hän oli ollut suorittamassa asepalvelustaan vuosisadan vaihteessa Suomen silloisessa armeijassa, arvatenkin sen Viipurin pataljoonassa. Kun maan sotaväki lakkautettiin vuonna 1901 ja kun Matti tuli parinkymmenen vuoden ikään vuonna 1894, voimme suunnilleen arvioida hänen 3-vuotisen palveluskautensa. Vai olisiko Matti palvellut vasta niin myöhään, että joutui itsekin kokemaan sotaväen lakkauttamisen?

Eräissä myöhemmässä runossaan Matti näet muistelee "Bobrikoffin paraatia": "Kun ohi silloin marssittiin/niin hammasta me purtiin./ Sen tuskin nuoret avistaa,/kun syvästi me surtiin". Näissä suomalaisissa joukko-osastoissa oli voimakas isänmaallinen henki, niin uskollisia kuin oltiinkin myös "valtaistuimelle". Se näkyi kunnostautumisen halussa. Esim. ampumataidossa suomalaiset olivat tunnetusti koko valtakunnan parhaita joukkoja. Viipurin tarkk'ampujapataljoona oli vuonna 1894 ollut paras kaikista Suomen ja Venäjän pataljoonista.

Kauppias-vuosinaan Matti oli mukana monissa harrastuksissa: NMKY:ssä, Loikkasen VPK:ssa, NKY:ssä ja sen sekakuorossa ym.

Mutta isänmaa ja sen uusi vapaus muodostui Matille elämän johtotähdiksi: "Siis vala uusi vannokaa/puolesta vapaan Suomenmaan" hän lausui runossaan "Toinen paraati".

Matin tytär, Lahja Vartola (s. 1909) Lahdesta muistelee tapahdumia perheessä vapaussodan jylhinä aikoina seuraavasti:

"Vapausodan ajoilta muistan elävästi tapauksia, joissa koko perhe oli sotkeutua pahan ker- ran. Punaisten pakko-ottoti- laisuus oli järjestyetty Tiili- ruukin työväen talolle. Nimen- huuto viipyi ja viipyi ja Matti sanoi pistäytyvänsä pihan pe- rällä. Sen he miestä näkivät.

Aika oli semmoinen, että kaikki elintarvikkeet oli takavarikoitu punaisten omaan jakeluun ja näin ollen oli Matti joutunut luopumaan kaupastaan ja elätti perhettään kuorma-ajurina. "Pihan perältä" johti tie suo- raan kotiin ja siellä syntyi säpinää kun äkkiä oli hevonen valjaissa, hiukan ruokaa pus- siin ja mies matkaan.

Seuraavana sunnuntaina ilmestyi pihalle viisi aseistettua puna- kaartilasta.

Missä isäsi on?--

En mie tiijä, jostai läks hei- nii hakemaa.--

Missäs äitisi on?--

Rukoushuoneella.--Marssi hake- maa, kuului vihainen komento kivärin perällä annetun läpsä- yksen evästämänä.

Juoksikin mikä kypälistä pääsin ja äiti arvasi heti mikä oli asiiani. Kerroin mitä olin sa- nonut ja äiti toisti; samat sa- nat. Miehet menivät uhkailien pots.

Vielä samana iltana ajoi isä pihaan ja säikähdimme pahan kerran, että nyt hän joutui kuitenkin surman suuhun. Ei ollut aikaa kauan viipyä, vähän puhtaita vaatteita mukaan, ja mies katosi kuin aave, niin et- tä aamulla luulimme unta näh- neemme.

Tällaisia pistäytymisiä sattui silloin tällöin ja aina oli yh- tä jännittävä, kun ei kenellä- kään saanut asiasta hiiskua.

Pari kertaa ilmestyi hienon tuntuinen naishenkilö illan suussa kotimme, ja kuinka oli lakkaan, samana iltana isäkin oli lähdössä valkoisten puotel- le.

Juhlittaisa Viipurin valtausta ja sodan loppua sai isä palve- luksistaan Vapausodan muisto- mitalin.

Kerran sitten tuli kotimme pa- ri kapteenia rouvineen kiittä- mään isää ja äitiä siitä, että he olivat pelastuneet punaisten vallasta valkoisten puolelle ja miestensä luokse. Kaikenlainen homman Matti Monitoimiselta syntyi."

Lahja Vartola

SUKUMME VAIHEITA 1780-LUVULTA

1700-luvun lopulla Paavolaisten suku oli vielä pieni, paremmin- kin vain perhekunta. Se käsiti 15-20 henkeä, joista suuri osa aivan pieniä lapsia. Pie- tarin ja Marian kantaperheestä kaukoliiallissa olivat elossa vielä vanhin tytär Maria Piri- nen, hänen naimaton sisarensa Riitta sekä heidän veljensä kuudennusmies Matti Paavolai- nen. Kun tietomme Maria Piri- sen perheoloista, hänen mandol- lisista lapsistaan, puuttuvat, voimme tässä kohden laskea su- voksi vain Matin ja Helenan (o.s. Mäkeläinen) perhekunnan.

1780-luvulle tultaessa Mattia ja Helenaa ympäröi suuri lapsi- parvi, ja taloon ilmestyi pian miniöitten myötä lastenlapsia- kin. Matin ja Helenan omia lapsia olivat esikoinen Johan- nes (s. 1756); Jaakko (s. 1758), Valpuri (s. 1764), Heik- ki (s. 1767), Matti (s. 1770), Liisa (s. 1774) ja vielä Anna, perheen kuopus, joka näki päi- vänvalon 11.12.1779. -- Matilta ja Helenalta oli kyllä vuosien varrella kuollut useitakin lap- sia, kuten tavallista oli suu- rissa lapsiperheissä. Silti heillä siis vielä oli jäljellä seitsemän.

Mähti tuossa Vuottaan talossa n:o 3 oilla vilskettä, kun siel- lä asui lisäksi Matin sisar Riitta ja kun Matin pojista vanhimmat: Johannes ja Jaakko olivat jo avioituneet sekä saa- neet tai saamassa lapsia. Jo- hannes oli näet v. 1774 vihitty Valpuri Mikontytär Berndtzin kanssa ja Jaakko v. 1779 lopu- sa Johanna (tai Hanna) Heikin- tytär Ziterlainin kanssa. Eikä lapsia näissäkään liitoissa tarvinut pitempään odotella. Uudelle vuosikymmenelle tulta- essa Johanneksen vaimo oli syn- nyttänyt jo neljä kertaa, Jaa- kolle ensimmäinen jäikeläinen syntyi vasta 1781.

Vaikka tietomme tuon ajan ta- lonpoikien asumuksista kannak- sella ovatkin erinomaisen vä-

häiset, kovin suuriksi ei mie- likuvitus tuota pirttiä osaa piirtä. Tosin sen ei ole tar- vinnut jäädä jälkeen pitäjän muista taloista keskimäärin. Vuottaan kylän kuudesta talosta viisi oli verotusarvoltaan sa- manlaista: kuudesosamanttaalia, vain Matti Lempiäläisen talo oli neljännesmanttaalin arvoinen. Enkääpää hyvinkin tultiin toi- meen. Mutta silti syntyy epäi- lys, että ahtaasti asuttiin, ainakin talvikaudella.

Mutta olipa ahdasta tai ei, eijämä tuntuu toivorikkaalta ai- na siellä missä lapsia syntyi ja perheonni kukoistaa. Tähän suvun varhaisidylliin iski koh- talo kuitenkin kyntensä varsin dramaattisesti vuonna 1782.

"Luonnon punakynä" -- kuten so- siaalihistorioitsijat tapaavat sanoa, -- veti henkseleitään karmealla tavalla ihmistoivei- den yli. Näin ei tapahtunut vain Vuottaan Paavolaisilla vaan koko pitäjässä, mutta jos- takin syystä onnettomuus juuri heillä oli erityisen huomiota- herättävä.

En ole ollut tilaisuudessa to- teamaan, missä määrin vuodet 1782-83 olivat poikkeuksellisen suuria kuolonvuosia ehkä muissa kannaksen pitäjissä tai laajem- maltikin, Kivennavalla ne joka tapauksessa sitä olivat. Kun pitäjässä vuonna 1780 kuoli 93 henkeä ja vuonna 1781 142 hen- keä, tuonen saalis oli vuonna 1782 204 ja vuonna 1783 218 henkeä. Voimme siis puhua kuolleisuuden kaksinkertaistu- misesta normaali vuosiin verrat- tuna.

Paluuta normaaliin kuolleisuu- teen oli nähtävissä jo vuonna 1784, jolloin kuoli 141, ja ai- van selvästi vuonna 1785, jol- loin kuoli vain 102 henkeä. Seutua koetteli siis vuosina 1782-83 jokin erityinen vitsa- us, jonka syitä emme tunne, mutta joka hyvin selvästi oli syytä myös Vuottaan Paavolais- ten surullisiin kuolemantapauk- siin.

Kuolinsyitä ilmoittaessaan kirkonkirjat tulivat "hitzig feber" (hivuttava kuume) -tapauksia. Kolmannes vuonna 1782 kuolemansyistä on näitä, ja tämä oli kuolinsyy myös lähes kaikissa Vuottaan Paavolaisten kuolemantapauksissa. Mutta mitä tämä ilmaus lopultakin pitää sisällään, on jo vaikeammin arvioitavissa.

Matin perhekuunnan piirissä Vuottaalla tuntui vuosi 1782 pitkään sujuvan onnellisesti, vaikka kuolleisuuden hälyttävä kasvu näyttäisi alkaneen jo vuonna 1781 lopussa ja vaikka se oli ennätyskellisen korkea jo helmikuussa 1782. Sen sijaan saapui kyllä surusanoma vähän etelämpänä olevasta Suurselän tai Räikkylän kylästä: Maria Pirinen, vuottaalaisten "titi" oli kuollut "hivuttavaan kuumeeseen" 28.2. ollessaan vasta 57-vuotias. Hänet haudattiin 6.3.

Kesäkaudella kuolleisuusluvut olivat alempia - tämä piirre kuului normaaleihinkin vuosiin. Mutta syksyllä ne alkoivat taas kohota ja olivat ylimillään marras-joulukuussa jatkuakseen samanlaisina vielä tammi-huhtikuussa 1783. Vuottaalla saatiin kuitenkin kohtalon iskut kokea Juuri marras-joulukuussa. Viisi perhekuunnan jäsentä korjattiin maan multtiin noina syksyn syntään hetkinä.

Lähes yhtäaikaan, marraskuun 11 ja 12 päivänä kuolivat Johannes ja Pauli, edellinen 6½ vuotias, toinen 4½ vuotias. He olivat Johannekseen ja Valpurin kaksi vanhinta lasta. Neljä päivää myöhemmin (16.11.) kuoli vielä tytär Maria, vähän alle 2 vuotias. Johanneksella ja Valpuriella ei tämän jälkeen ollut yhtään lasta elossa, vaikka Valpuri oli jo synnyttänyt viisi kertaa. He saivat siis aloittaa alusta.

Lähes tasan kuukautta myöhem-

min, joulun valmistelujen jo varmaan ollessa menossa, tempausti "hivuttava kuume" ensin suoraan talon isännän, kuolemansyistä, joka helmikuussa oli viettänyt 50-vuotispäiväänsä, ja heti perään hänen nuorimman lapsensa Annan, vasta 3-kuukautisen. Matti kuoli 10.12., Anna tytär 17.12. Molemmat haudattiin 18.12. Eikä tähänkään pysähtynyt kuoleman sato. Keskeillä joulua 25.12 kuoli "yskään" Jaakon ja Hannan esikoislapsi Helena 7 kuukauden ikäisenä. Hänet haudattiin vasta 2.1.1783. - Kuusi kuolemaa samassa talossa kahden kuukauden sisällä. Se varmastikin oli paljon tuonakin aikana, jolloin varsinkin lapsikuolema oli niin tuttu ilmiö.

Pienen suvun piirissä tämä oli valtava suonenisku. Suurin piirtein puolet sen silloisesta vahvuudesta oli vuoden sisällä kuollut. Mitään vastaavaa ei tapahtunut Vuottaan kylän muissa taloissa, ja voi kysyä, oliko koko pitäjässä tälle rinna-teista tapausta. Kun Vuottaan kylän koko kuolleisuus 1782 oli 9 henkeä, oli tässä siis 2/3 Paavolaisia. Vaikka täydellistä arviointia kuoleman verosta eri kylissä ei voikaan suorittaa, riittävät 9 tapausta nostamaan Vuottaan yhdeksi pahimmin kärsineistä. Jos kylän verotetun väestön lukumäärää pidetään vertauskohteena, on Vuottaan tappio 5:nneksi tai 6:nneksi suurin Kivennavan yli 40 kylän joukossa.

Tarkempi tutkimus voi luonnollisesti vielä monilla tavoin tuoda lisävalaistusta näihin suuren kuolleisuuden vuosiin. Jo omat vähäiset havaintoni toivat esiin sellaisen piirteen, että pitäjän pohjoisen osan kylissä oli useimmiten suurempi kuolleisuus kuin etelässä. Esim. myöhemmin Terijoen kunnaksi irroitettu osa selvisi paljon vähemmällä. Hyvin

selvää kieltä puhuu kahden suurimman kylän: Joutsejän ja Ahjärven vastakkaisuus. Joutselkähän sijaitsi etelässä aivan lähellä Venäjän rajaa, Ahjärvi taas pohjoisella laidalla. Joutselässä oli 172 henkeä (verollepanutja aikuisia), Ahjärvellä 161 vastaavaa henkeä. Kuitenkin vuonna 1782 kuoli Joutselässä vain 8 henkeä - mikä tuskin ylitti normaaliavuoden määrän - kun taas Ahjärvellä menehtyi 37 ihmistä eli 23 % väestöstä.

Myös Vuottaan kuului pitäjän pohjoisosaan, samoin Lipola, Pihlainen, Kaukolempiälä, Ikoila, Kotselkä, Voipiala ja Yländölä, joissa kaikissa oli keskimääräistä suurempaa kuolleisuutta. Pitäjän pohjoiselle puolelle voidaan laskea myös kyläpesue, jonka muodostivat Suurselkä, Kanala, Holttila, Räikkölä ja Soppikyliä. Myös täällä oli paikoin suurta kuolleisuutta. - Etelässä taas Terijoen, Kuokkalan ja Raiivolan kylät selvisivät varsinkin vähä-

Myös kirkkoherran virkataito, pastoraatti, jonka nelisenkymmentä aikuista muodostivat kyläkuntaan verrattavan yksikön, sai kokea täng vuonna neljä kuolemantapausta. Eräs niistä oli kirkkoherra Henrik Pachalen itse, iältään 63-vuotias ja 15 lapsen isä. Hän kuoli 1.10., joten on suorastaan epätietois-ta kuka on ollut hautaamassa marras-joulukuussa kuolleita sukumme jäseniä. Todennäköisesti se on ollut kappalainen Aron Limatius, joka itse oli menettänyt vaimonsa 8.5. kuluva vuotta. Mikäli lukkari osallistui hautaukseen, hän oli nimeltään Fredrik Platan ja varsinaiselta kutsumuksestaan Uudenkirkon koulumestari.

Mutta palatkaamme sukumme vaiheisiin. - Tarkemmin katsoen vuoden 1782 surulliset tapahtumat eivät kuitenkaan vakavasti uhanneet suvun jälkikasvaa.

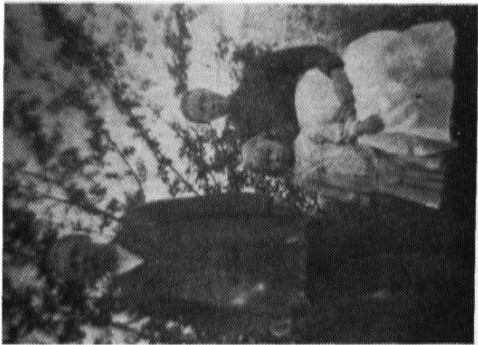
Nimenomaan kuudennusmies Matin pojat eivät joutuneet niiden uhreiksi. Eivätkä Johannes ja Valpuri, jotka olivat enimmänsä menettäneet, jääneet menneitä suremaan. Lasten tulo jatkui pian entiseen tapaan. Heille syntyi vielä Matti (10.2.1784), Mikko (8.2.1786), Maria (28.2.1788), Katarina (17.1.1790), Anna (26.10.1793) ja Sofia (23.4.1795). Heistä Matin kautta suvun esikoishaara jatkuu.

Sama voimakas syntyväisyys jatkui Jaakon ja Helenankin avioliitossa, mutta silti heidän perhe-eijmänsä muodostui varsin surulliseksi kaiken kaikkiaan. Vain yksi yhdestätoista lapsesta perusti perheen. Lähes kaikki muut kuolivat alle 20-vuotiaina, monet aivan pieninä. Vuosisadan vaihteessa Jaakko ja Hanna lähtivät Vuottaan ja asettuivat etelämmäs Kekrolaan.

Mutta suvun kehitys ei ollut vain Johannekseen ja Jaakon varassa. Matin jälkikasvusta Heikki alkoi lähestyä naimi-ikäää, ja hänet vihittiin 28.12.1786 Maria Matintytär Pullisen kanssa. Tavanomainen suurperheen muodostuminen lähti alulle. Esikoistytär syntyi jo 29.2.1788. Heikin ja Marian jälkeläiset tulivat aikanaan muodostamaan viisi perhettä Kivennavalle. - Heikkiä kolmen vuotta nuorempi oli hänen veljensä Matti, joka vuonna 1793 solmi avioliiton Katarina Moisanderin kanssa. - Tässä miehevaltaisessa parvessa oli toki sisarikin, Liisa, joka niinkään vuonna 1793 meni naimisiin ja joutui Ylentöiden kylästä kotoihin olleen Matti Simonpoika Höiltän vaimoksi.

Suvun tarina ei ollut päättynyt. Päinvastoin se oli vasta alullaan.

Jaakko Paavolainen

Juho Johanneksenp. T. 42 (1883-1943) Anna o.s. Paavilainen (1872-1936)
Ida o.s. Kiiski (1884-1937)
Lapsia 8

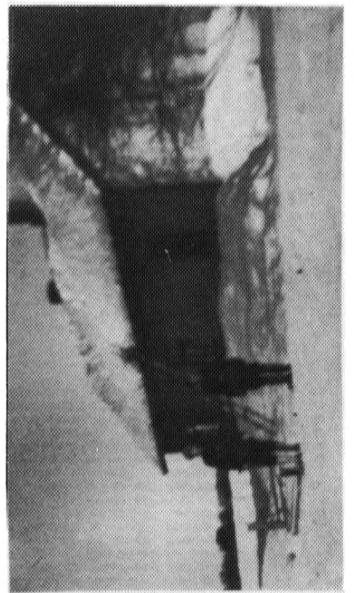
Matti Heikinp. T. 49:n vaimo Helena
o.s. Hillinen s. 1869. Jäi leskeksi
1915. Luutti 11 lapsensa kanssa
Pieteriin. Pakeni lapsineen 1917
Venäjän vallankumouksen jaloista
Viipuriin. Kuoli evakkona Kokko-
lassa 1956.

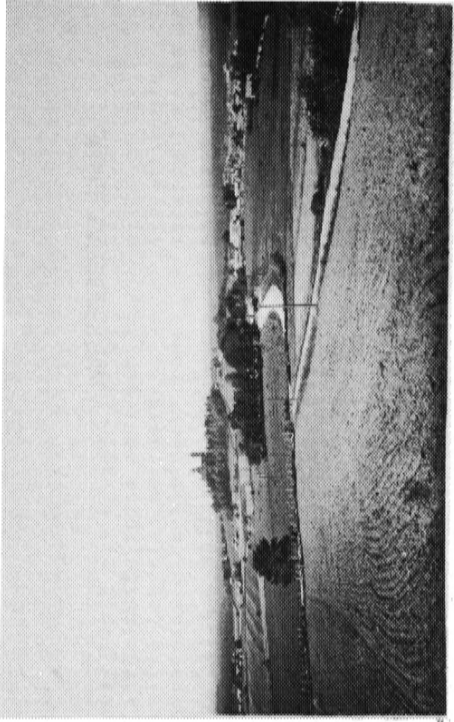
Matti Antinp. T. 36 (1874-1946)
Anna o.s. Paavilainen (1872-1936)
Kauppieama Viipurissa
Lapsia 6

Juho Eskelinp. T. 45 (1878-1934)
Lapsia 11

"Eskelin Jussin" T. 45 talo 1942 Vuotteea Kylänmäki

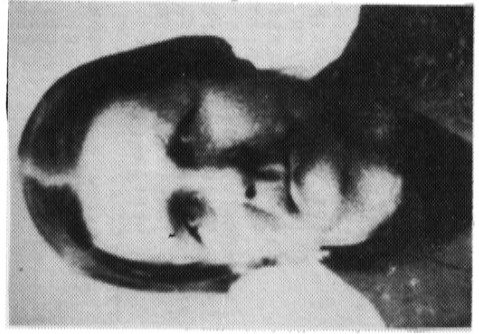
KIVENNAVAN KIRKONKYLÄ Linnanmäeltä kuvattuna

Antti Johanneksenp. T. 16, Maria Johanneksenr. o.s. Kuortti
(1814-1867) 11 poikaa (1815-1892)

Adam Heikinp. T. 10 (1804-1862)
Lapsia 9
Kuvan piirtänyt Ilja Repin

Antti Adaminp. T. 18 (1845-1916)
pituus 186 sm, paino 106 kg
Lapsia 10

MINUN LAPSUDESTANI

Isäni Heikki Johanneksen Josefina Poika Paavola ja äitini Antoinen Kristiina Savolainen Joutsen kylästä oli vihitty vuonna 1909. Elettii vuotta 1911.

Isäni Johannes piti silloin väheistä kauppaliketta Jalakan kylässä Lintulasta Terijoen suuntaan. Jalakan kankaalla ja järvialueella asui kesäisin aina paljon pietarilaisia heräsväkeä - kun välimatka Pietariinkin oli vain n. 30 kilometriä. Kauppiain ammatti veti tällöin puoleensa isääni, sillä olivathan isoisä Antti ja isä Josef jo tunnettuja yrittäjiä kaupan alalla.

Jalakan kankaalle oli siihen aikaan Venäjän hallituksen toimesta ruvettu rakentamaan keuhkotautiparantolaa - puhuttiin sanatoriota kyläläisten keskuudessa. Isäni oli eräänä päivänä sanonut menevänsä perimään saataviaan rakennusmiehitä, koska heillä oli tällöin tilipäivä. Työmiehet olivat kerääntyneet läheiseen metsään harjakaisen merkeissä Pietarista tuotua olutta juomaan. Näissä merkeissä oli sitten syntynyt riitaa maalarin ja puusepän kesken niin pahasti, että maalari lähti hakemaan ampuma-asetta kotoaan.

Isäni oli paikalle tullessaan kuullut riidasta ja lähti kulluttamaan puuseppä Hakalaa käsiyntyneeseen kotiin. Pienellä metsäpöydällä oli kuitenkin maalari Havia tullut vastaan revolveri kädessään - hihkaisuut, että "nyt ei Havian Jussi pelkää vaikka tulisi vastaan sata kasakkaa". Pitemmittä puheita ampu puuseppä korvalahteen ja toisen laukauksen suoraan isäni sydämeen. Muutama minuutti riitti tämän nuoren 22 vuotiaan kauppiiaan loppuun, lyijykuulan lävistäessä sydämen.

Tuomas Pimiä oli venäjän kielen ja kirjoitustaitonsa ansiosta suosittu sen ajan herrasväen keskuudessa. Huviloiden rakentamisesta ja muista liiketouhuista - erikoisesti hevospaupoista - muodostui Tuomalle huomattavat liiketouhut. Liikeasioissa ja kaikenlaisien tuotteiden myynnissä riitti matkoja pietariin jatkuvasti. Rajan sulkeuduttua suuntautuvat sitten markkinamatkat Viipuriin ja muihin tunnettuihin markkinapaikkoihin - hevoskaupat pääasiana.

Tuomas oli mummoni "Massan", Joutsen Paavolaisen Marin setä, Marin isän Mikko Pimiän nuorempi veli. Voipialan kylässä vartuin sitten nuoren miehen ikään, mutta Katri Pimiän kuoltua jouduin haeskelemaan Pampalan kansakoulun

päästötodistus ei riittänyt monista yrityksistäni huolimatta työpaikkoihin, joten uitto- ja metsätyöt monen kaverin tapaan olivat niitä vähäisen leivän tuojia. Nuorta poikaa ja -heiveröisen mittaista ei pidetty aikamiesten hommiin kelpoisena. Viimein erään hyvän ystäväni (myymälänhoitajan) ansiosta pääsin Kannaksen Osuusliikkeeseen keveämpiin hommiin, tosin aluksi vain muutamaksi kuukaudeksi harjoittelijaksi ilman palkkaa. Terijoella oli setä Tuomas sitten hoivissani kuolemaansa saakka.

Voipialan kylän tapantumat ja setä Tuomaan kertomat tositarit nat muodostavat jo ns. asian erikseen.

Toivo Johanneksen poika T68

PAAVOLAISTEN SUKUSEURA RY:N sääntömääräinen suukokous pidetään 4.7.1982 klo 10.00 Kangasalan Kesäkartanossa.

Esillä: Sääntömääräiset asiat

Sääntöjen muutosta koskeva asia

JOHTOKUNTA

Tuomas Paavonpoika Pimiä ja hänen vaimonsa Katri (o.s. Liski) vuosisadan alussa uuden talonsa edustalla, Kivennavan Voipiallasa. Tuomas oli monitouhainen liikemies ja hevoskauppias, jota venäläiset sanoivat "Homapauluvitsniksi". Hän osasi puhua venäjää ja kirjoittaakin.

Alh. sukuseuramme sihteerin Toivo Paavolaisen (T 68) vanhemmat Heikki Johannes Josefipoika Pnen ja hänen vaimonsa Anna Kristiina o.s. Savolainen Jout-1911, vähän ennen Johanneksen traagista kuolemaa, saman Tuomas Pimiän uuden talon edustalla, jota vas. oleva kuvakin edustaa.

Alh. kirjoittajamme Toivo Johanneksenpoika on tässä jo ohittanut lapsuutensa ankeat ajat ja on tässä v. 1932 kannaksen Osuusliikkeessä Terijoel-1a. Toivo Pnen kuvassa vasemmalla, Toivo Ollilla oikealla.

RAUTA-AIKA

Olemme kaikki suurella jännityksellä seuranneet TV 2:den suurproduktion "RAUTA-AJAN" etenemistä sumuisella Suomeniemellä menneinä aikoina.

Paljon on puhuttu ja kirjoitettu asian tiimoilta hyvää ja pahaa, mutta yhtä mieltä kai voidaan olla siitä, että Sara Paavolainen (Jussi ja Tytti Paavolaisen tytär) suoriutui Ainos-taan tavattomalla herkkyydellä ja päättäväisyydellä, ei ihme, että hänen taipaleensa jatkuu teatterin parissa. Ja kun seurasi silmäyksiä Joukon ja Ainon välillä, ei hämmästy kuullessaan, että yhteistyö jatkuu siltäkin saralla, Sara on nyt 'rouva Kari Heiskanen'.

t. pp

TUPO